

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4032/2024
02.04.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Стефан Ђорда, адвокат из ..., против тужене ОШ „Милутин Јеленић“ из Горње Трнавe, ради поништаја решења, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3418/23 од 04.07.2024. године, у седници одржаној 02.04.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3418/23 од 04.07.2024. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Аранђеловцу, Судска јединица у Тополи П1 38/22 од 06.04.2023. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да тужиљи на име накнаде трошкова ревизијског поступка исплати 49.500,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писаног отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Аранђеловцу, Судска јединица у Тополи П1 38/22 од 06.04.2023. године, усвојен је тужбени захтев, поништено је решење директора тужене бр. .. од 17.03.2022. године и решење Школског одбора тужене бр. .. од 07.04.2022. године, наложено туженој да у поновном поступку донесе одлуку о избору у року од 30 дана у складу са законом и обавезана тужена да тужиљи на име накнаде трошкова парничног поступка исплати 82.550,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3418/23 од 04.07.2024. године, првостепена пресуда је преиначена, тако што је тужбени захтев одбијен као неоснован и одлучено да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужиља је благовремено изјавила ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011....10/2023, у даљем тексту: ЗПП), Врховни суд је оценио да је ревизија тужиље основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља је завршила Факултет ... Универзитета у Нишу са општим успехом 7,07 и оценом 10 на дипломском испиту, на основу чега јој је 20.01.2008. године издата диплома о степену високог образовања и стручном називом „професор ...“. Обавила је приправнички стаж и била на стручном оспособљавању и усавршавању у Основној школи „Прота Стеван Поповић“ у Чумићу. Код тужене је засновала радни однос на одређено време уговором о раду од 30.10.2016. године са непуним радним временом где је обављала послове наставника ... – Пракса заснивања радног односа тужиље на одређено време са непуним радним временом код тужене наставила се и наредних школских година. Тужену је Министарство просвете, науке и технолошког развоја 24.03.2015. године обавестило да је тужиља 06.03.2015. године положила испит за дозволу за рад наставника - васпитача и стручног сарадника - лиценцу и стекла право да самостално обавља образовно-васпитни рад у склопу своје струке. Тужена је 01.12.2021. године расписала конкурс за избор наставника ... са 60% радног времена на неодређено време, на који су се пријавила два кандидата и то тужиља и ББ, професор Конкурсна комисија је утврдила да оба кандидата испуњавају услове, а решењима директора тужене од 02.02.2022. године и од 01.03.2022. године на радно место наставника ... са 60% радног времена на неодређено време изабран је кандидат ББ из ..., која су по жалби тужиље решењима Школског одбора тужене поништена и предмет враћен на поновни поступак. Побижаним решењима директора тужене од 17.03.2022. године и Школског одбора тужене од 07.04.2022. године на поменуто радно место поново је изабран ББ. У поступку није доказано да изабрани кандидат ББ поседује лиценцу за рад.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применио одредбу из члана 144. Закона о основама система образовања и васпитања, па је оспорена решења поништио као незаконита, јер изабрани кандидат ББ не поседује дозволу за рад - лиценцу и наложено туженој да у поновном поступку у року од 30 дана донесе одлуку о избору у складу са законом.

Другостепени суд је првостепену пресуду преиначио и тужбени захтев одбио као неоснован, јер је директор тужене у образложењу решења од 17.03.2022. године дао јасне разлоге којима се приликом избора кандидата за пријем у радни однос руководио, односно у свему испоштовао поступак избора кандидата и законом прописану процедуру, а да чињеница да у току поступка није достављен доказ да изабрани кандидат поседује дозволу за рад лиценцу није од утицаја на законитост побијаних решења. Ово због тога што лиценца није била прописана као услов за конкретан радно место, нити на такав закључак упућује члан 144. Закона о основама система образовања и васпитања, тим пре што је наведеном одредбом прописано да се послови наставника, васпитача и стручног сарадника могу обављати без лиценце, најдуже две године од дана заснивања радног односа у установи, из чега произлази да

се лиценца може стећи и након заснивања радног односа, односно да није нужан услов за пријем у радни однос.

По оцени Врховног суда, основано се ревизијом тужиље указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право када је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев.

Одредбом члана 144. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања, прописано је послове наставника, васпитача и стручног сарадника може да обавља лице које има дозволу за рад (лиценца). Без лиценце послове наставника, васпитача и стручног сарадника може да обавља: 1) приправник; 2) лице које испуњава услове за наставника, васпитача и стручног сарадника, са радним стажом стеченим ван установе, под условима и на начин утврђеним за приправнике; 3) лице које је засновало радни однос на одређено време ради замене одсутног запосленог; 4) сарадник у предшколској установи; 5) педагошки и андрагошки асистент и помоћни наставник и б) лице запослено у министарству надлежном за унутрашње послове које изводи наставу из стручних предмета у школи из члана 90. став 2. овог закона (став 2). Лице из става 2. тач. 1)-3) овог члана може да обавља послове наставника, васпитача и стручног сарадника без лиценце, најдуже две године од дана заснивања радног односа у установи (став 3)

Тужена је по расписаном конкурс за избор наставника ... са 60% радног времена примила у радни однос на неодређено време кандидата ББ, који према утврђеном чињеничном стању за разлику од тужиље не испуњава услов из члана 144. став 1. Закона о основама система образовања и васпитања за послове наставника, васпитача и стручног сарадника, јер конкурсној комисији није доставио дозволу за рад (лиценцу). Стога је погрешан закључак другостепеног суда да се послови наставника, васпитача и стручног сарадника могу обављати без лиценце, најдуже две године од дана заснивања радног односа у установи, односно да изабрани кандидат лиценцу може стећи и након заснивања радног односа, јер је чланом 144. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања таква могућност прописана за приправника, лице које испуњава услове за наставника, васпитача и стручног сарадника са радним стажом стеченим ван установе, под условима и на начин утврђеним за приправнике и лице које је засновало радни однос на одређено време ради замене одсутног запосленог, што није ситуација у конкретном случају, како је то правилно закључио првостепени суд.

Из наведених разлога, и по оцени Врховног суда побијана решења директора и Школског одбора тужене о избору кандидата ББ у радни однос на неодређено време по расписаном конкурс тужене од 01.12.2021. године нису законита, јер конкурсна комисија поступак који је спровела по расписаном конкурс није спровела у складу са одредбама Закона о основама система образовања и васпитања. Стога је Врховни суд применом члана 416. став 1. ЗПП, ставом првим изреке преиначио другостепену пресуду тако што је одбио, као неосновану жалбу тужене и потврдио првостепену одлуку о главном захтеву, као и одлуку о трошковима парничног поступка садржану у првостепеној пресуди која је донета правилном применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката.

Тужиљи према успеху ревизијском поступку, применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова за састав ревизије у износу од 49.500,00 динара, применом Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката. Тужиљи нису досуђени трошкови судских такси на ревизију и на одлуку о ревизији, јер према Закону о судским таксама у споровима из радног односа запослени или бивши запослени плаћа таксу по овим тарифним бројевима (на поднеске и на одлуке) само ако се захтев односи на новчано потраживање.

Из наведених разлога, применом члана 165. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**